

ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039

BELGİ DERGİSİ

Pamukkale Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

Sayı/Number 30

Yaz/Summer 2025

Sahibi/Owner
Merkez adına Müdür
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU

Yazı işleri Müdürü/ Journal Administrator
Prof. Dr. Tahir KODAL

Editörler/Editors
Prof. Dr. Mithat AYDIN
Öğr. Gör. Cengiz AKSEKİ

İletişim Adresi/Contact Adresse
Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi (Dergi Editörlüğü)
Kınıklı Yerleşkesi 20070, Denizli

Kapak Resmi/Picture of Cover
Fotoğraflarla Atatürk, Genelkurmay Askerî Tarih
ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Yayınları, Genel
Kurmay Basımevi, Ankara 2011

**Dizgi ve Kapak Tasarımı/Typographical and Cover
Design**
Şule AVCIOĞLU

İngilizce Redaktör/ Copy Editing
Öğr. Gör. Ayşe YAVUZ

İletişim için Kurumsal E-posta:
belgidergisi@pau.edu.tr

**BELGİ DERGİSİ, TR DİZİN ULAKBİM tarafından
taranmakta ve Dergipark'ta yer almaktadır.**

**Bu Dergi Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı
ile lisanslanmıştır**

Belgi (ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

- Dr. Mithat AYDIN Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
maydin@pau.edu.tr
- Dr. Erdal AYDOĞAN Atatürk Üniversitesi-Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü/
TÜRKİYE *erdalaydogan@atauni.edu.tr*
- Dr. Zafer ÇAKMAK Fırat Üniversitesi- Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
zcakmak@firat.edu.tr
- Dr. Hayri ÇAPRAZ Süleyman Demirel Üniversitesi- Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
hayricapraz@sdu.edu.tr
- Dr. Hilary COOPER University of Cumbria/ENGLAND
hilary.cooper@cumbria.ac.uk
- Dr. Violeta Petrova GEORGIEVA Veliko Turnova University/BULGARIA
violetvt@gmail.com
- Dr. Fabio L. GRASSI Sapienza Università di Roma/ITALY
fabio.grassi@uniroma1.it
- Dr. Ercan HAYTOĞLU Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
ehayt@pau.edu.tr
- Dr. Süleyman İNAN Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
sinan@pau.edu.tr
- Dr. Umut KARABULUT Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
ukarabulut@pau.edu.tr
- Dr. Tahir KODAL Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
tkodal@pau.edu.tr
- Dr. Catriona PENNEL University of Exeter/ENGLAND
C.L.Pennell@exeter.ac.uk
- Dr. Armand SAG Instituut voor Turkse Studies/HOLLAND
a.sag@turksestudies.org
- Dr. Ömer TURAN Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Fen-Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
omer@metu.tr

ALAN EDİTÖRLERİ/ SECTION EDITORS

- Dr. Durmuş AKALIN, (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Bayram AKÇA, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Nejdett BİLGİ, (Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. İbrahim BOZKURT, (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Yasemin DOĞANER, (Hacettepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Abdullah GÜNDÖĞDU, (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE)
- Dr. Zafer TANGÜLÜ, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi /TÜRKİYE)

DANIřMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Dr. Roza ABDİKULOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Ün./KIRGIZİSTAN)
Dr. Erdal AÇIKSES (Munzur Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet AKGÜN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet ALPARGU (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Dr. İbrahim Ethem ATNUR (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Dr. Engin BERBER (Ege Ün./TÜRKİYE)
Dr. Üçler BULDUK (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Gheorghe CALCAN (ROMANYA)
Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Dr. Kemal ÇİÇEK (Türk Tarih Kurumu/TÜRKİYE)
Dr. H. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Orazpolat EKEBAHARLI (TÜRKMENİSTAN)
Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Ün./TÜRKİYE)
Dr. Temuçin Faik ERTAN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet EVSİLE (Ondokuz Mayıs Ün./TÜRKİYE)
Dr. Sadettin GÖMEÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Necdet HAYTA (Gazi Ün./TÜRKİYE)
Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Osman HORATA (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Bekir KOÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Tahir KODAL (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Entela MUÇO (Devlet Arşivleri Genel Müd./ARNAVUTLUK)
Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Ün./TÜRKİYE)
Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Neşe ÖZDEN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Gavriil PREDA (ROMANYA)
Dr. Solmaz RÜSTEMOVA (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi/AZERBAYCAN)
Dr. Orlin SABEV (Bulgaristan Bilimler Akd./BULGARİSTAN)
Dr. Haluk SELVİ (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Grigoriy SHKUNDİN (Moskova Üni./RUSYA)
Dr. Satay SIZDIKOVA (KAZAKİSTAN)
Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Enis ŞAHİN (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Zaza TSURTSUMIA (Tiflis Tamar Mepe Ün./GÜRCİSTAN)
Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Mimar Sinan Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Denis VOVCHENKO (Oclahoma Northeastern State Ün./USA)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Dr. Durmuş AKALIN (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bayram AKÇA (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Gülbadi ALAN (Erciyes Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bahri ATA (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Korkud AYDIN (Kırıkkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Pinar AYDOĞAN (Karadeniz Teknik Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Rezzan AYHAN TÜRK BAY (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sabri BECERİKLİ (Uludağ Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Tuğba BELENLİ (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Birol BULUT (Fırat Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Recep BÜYÜKTOLU (Çankırı Karatekin/TÜRKİYE)
Dr. Okan CEYLAN (Ege Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sadık ÇETİN (Gaziantep Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Veysel ÇOLAKER (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Şerif DEMİR (Kastamonu Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Güven DİNÇ (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Doğan DUMAN (Dokuz Eylül Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Yasin DOĞAN (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sevim ERDEM (Bitlis Eren Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Feyzullah EZER (Fırat Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Hakan GÖKPINAR (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nurettin GÜLMEZ (Manisa Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Günseli GÜMÜŞEL (Atılım Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hatice GÜZEL MUMYAKMAZ (Yozgat Bozok Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nevzat İNAN (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sezen KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Murat KARATAŞ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mehmet KARAYAMAN (Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bilge KARBİ (Beykent Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Emin KIRKIL (Manisa Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bekir KOÇ (Ankara Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Erdal KORKMAZ (Millî Savunma Üniversitesi/TÜRKİYE) Dr. Meryem ORAKÇI (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Adnan Adil ÖZTÜRK (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Volkan PAYASLI (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. İbrahim SARI (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Serdal SOYLUER (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Dr. Gürsoy ŞAHİN (Afyon Kocatepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mustafa ŞAHİN (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Kamuran ŞİMŞEK (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Seda TAN (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Zafer TANGÜLÜ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Serap TAŞDEMİR (Amasya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Cengiz TAŞKIRAN (Muş Alparslan Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Danyal TEKDAL (İnönü Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Zekeriya TÜRKMEN (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Yahya YEŞİLYURT (Milli Savunma Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Fikretin YAVUZ (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Özgür YILDIZ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nadir YURTOĞLU (Kastamonu Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Saime YÜCEER (Uludağ Üniversitesi/TÜRKİYE)

Amaç ve Kapsam

Belgi, Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yayımlanan yakın dönem Osmanlı Tarihi, Atatürk ve Cumhuriyet dönemini içeren özgün, bilimsel makalelere yer verir. Uluslararası hakemli bir dergi olan Belgi, kış ve yaz olmak üzere yılda iki defa yayımlanır.

Yayımlanacak yazılarda bilimsel araştırma ölçütlerine uyma, alana bir yenilik getirme ve başka yerde yayımlanmamış olma şartı istenir. Yayımlanmamış olmak şartıyla daha önce bilimsel toplantılarda sunulmuş olan bildiriler de kabul edilebilir. Yayımlanan makaleler için telif ücreti ödenmez. Editör, gerekli görmesi halinde makaleler üzerinde düzeltme yapabilir.

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makaleleri

İrem MENEKŞE	1
Türkiye'nin İlk Spor Tutkunu Güzellik Kraliçesi: Mübeccel Namık (Behnesavi) Hanım	
Gülnaz GEZER	27
Siyasal İletişimde Bir Dönüm Noktası: Prof. Dr. Nermin Abadan Unat	
Zeynep Banu DALAMAN	51
Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Geçiş Sürecinde Bir Modernleşme Aktörü: Safiye Hüseyin Elbi'nin Siyasi Kariyeri Ve Kadın Hakları Mücadelesine Katkıları (1930-1946)	
Enes Mert DEMİR	75
Cumhuriyet Dönemi'nde Eğitimde Askerî Bilincin Yerleştirilmesi: Millî Savunma Dersleri Ve Müfredatının İncelenmesi	
Neslihan BOLAT BOZASLAN	109
Cumhuriyetin İlk yıllarında Su Programları (1926-1942)	
Nurullah KIRKPINAR	125
Türkiye'de Bahçe Bitkileri Araştırmalarının Gelişiminde Tekirdağ Bağcılık Araştırma İstasyonu Ve Türkiye Tarımına Katkıları (1930–1980)	
Hülya TOKER	157
İkinci Dünya Savaşı Sonrası Macaristan'da Yaşanan Açlık Tehlikesi Ve Behiç Erkin Öncülüğünde Türkiye'den Yapılan Yardımlar	
Recep ARSLAN	185
Demokrat Parti Dönemi Türkiye Libya İlişkileri (1950- 1960)	
Ceyhun ÖĞRETEN	217
The Failure Story Of Liberal Economic Policies in Türkiye: Türkiye-IMF Relations 1954-1960	
Elif AŞCI	233
Malatya'da Vatan Cephesi (12 Ekim 1958-27 Mayıs 1960)	
İlker DERE - Emine DEMİRCİ DÖLEK- Hatice GEDİK	255
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitaplarında Tarihsel Kanıt Türleri	
Derya GENÇ ACAR	281
Beyaz Perdeden Mübadeleye Bakmak: Türk ve Yunan Sinemasında Mübadele	

Kenan BAŞ - Halil TOKCAN	305
Bir Sözlü Tarih Örneği: Van-Erciş Ulupamir (Kırgız) Köyü	
Abdurrahman YALÇINKAYA	325
Vakit Gazetesine Göre Paris Barış Konferansı'nda Türkiye Sulhu Müzakereleri Ve Anadolu'daki Etkileri (1919-1920)	
Murat YILMAZ	351
II. Meşrutiyet Dönemi Bağlamında Püsküllü Belâ Mizah Dergisi	
Zabit ACER	377
Yemen'de İsyan ve Kolera (1911)	
Emin KURT	399
Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'a Uçak Gönderme Çabalarında Neticesiz Bir Girişim: Amand Projesi	
Pir Murat SİVRİ	423
Bir Osmanlı Diplomatının Portresi: Yusuf Ziya Paşa'nın Washington Sefirliği (1910-1914)	
Halil ÖLMEZ - Esra SARIKOYUNCU DEĞERLİ	445
Mütareke Döneminde Hürriyet Ve İtilaf Fırkası'nın Yeniden Teşkilinde İlk Reisi: Kütahyalı Müşir Mehmet Nuri Paşa (1850-1921) Hayatı Ve Siyasi Faaliyetleri	
Yıldız DEVECİ BOZKUŞ	471
İskandinav Misyonerlerin Perspektifinden Emeniler: Karen Jeppe Ve Kvindelige Missions Arbejdere'nin Urfa Faaliyetleri	
Emre MUTLU	499
Osmanlı Dönemi Denizli'de Karayolu Ulaşımı (1868-1917)	
Mustafa KARAZEYBEK	515
19. Yüzyılın İlk Yarısında Buhara Emirliği Tarafından Osmanlı Devletine Gönderilen Elçilerin Faaliyetleri	